

Значне місце при старінні, займаючи. Особливо багата участь у процесі збиральництва, Таучі — Японія.

В доповідях точки зору частоти увагу було приділено змінам у серцево-судинних захворюваннях.

На секції «Психологічні зміни в сироватці старіння» була заслухана доповідь (Київ) «Приєднання до вікового зростання».

На секції «Психологічні зміни в сироватці старіння» була заслухана доповідь (Київ) «Приєднання до вікового зростання».

На секції «Психологічні зміни в сироватці старіння» була заслухана доповідь (Київ) «Приєднання до вікового зростання».

На секції «Психологічні зміни в сироватці старіння» була заслухана доповідь (Київ) «Приєднання до вікового зростання».

На секції «Психологічні зміни в сироватці старіння» була заслухана доповідь (Київ) «Приєднання до вікового зростання».

Сьомий міжнародний геронтологічний конгрес у Відні

26 червня — 2 липня 1966 р. у Відні відбувся конгрес, організований Міжнародною асоціацією геронтологів. В його роботі взяли участь делегати 60 країн. Делегація СРСР складалась із 17 чоловік.

До неї увійшли також співробітники Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця АН УРСР, в якому продовжують розвивати ідеї О. О. Богомольця в напрямку вивчення фізіологічних основ старіння та активної профілактики передчасного старіння.

На пленарних засіданнях розглянули такі питання: 1) методологія, дослідницька і навчальна робота в геронтології; 2) адаптація в старості; 3) роль зовнішнього оточення в старінні; 4) сучасні напрямки в геронтології; 5) вік, робота і соціальні зміни; 6) проблеми терапії в геронтології.

Після закінчення пленарних засідань працювали секції. Іх було три: 1) біологія, 2) клінічна медицина, 3) психологія та соціальні науки.

Ряд доповідей був присвячений вивченням процесів старіння на клітинному рівні. Доповідачі підкреслювали, що з віком погіршується метаболітична активність і знижується стійкість клітин до стресу та ушкодження. Зниження метаболітичної активності розвивається на основі зміни ролі клітинних органел, механізмів виділення шлаків, акумуляції отрут та інгібторів та необоротного порушення рухливості процесів на молекулярному рівні.

В багатьох повідомленнях (Гордон, та ін.— США) підкреслювалось, що клітини і тканини для досліджень брали від тварин чистих ліній, або тварин, вирощених у стандартних умовах.

В багатьох дослідженнях (Мурата, Моррісон — США та ін.) для вивчення інтимних механізмів клітинного метаболізму в процесі старіння був використаний метод культури тварин та метод міченіх ізотопів.

На конгресі було зроблено кілька доповідей (Стрелер — США; Ван Ган — Швейцарія; Гхон — Індія та ін.), в яких автори зробили спробу на основі найновіших дослідженнях по-новому підійти до розробки теорії старіння з урахуванням молекулярно-генетичного механізму і теорії спадковості.

У порівняння з невеликістю кількості доповідей були порушені питання морфологічних змін у тканинах і органах старіючого організму.

На близьку до цього питання тему — «Вікові зміни мозку та пов'язані з ним захворювання» зробила доповідь М. М. Александровська (СРСР). Автор говорила про морфологію і походження сенільних бляшок і значні продуктивні зміни мікログлії. Більшість викладених на конгресі морфологічних досліджень виконані сучасними гістохімічними методами з визначенням ферментативної активності клітин.

В ряді доповідей були викладені результати вивчення імунологічних процесів у старості та особливостей обміну речовин при фізіологічному старінні.

Дель Кампо із співробітниками (Італія) вивчали показники природної імунологічної резистентності у практично здорових людей віком від 60 до 90 років. Було встановлено, що бактерицида сила крові, активність лізоциму і в меншій мірі фагоцитарна активність трохи вища у людей похилого віку у порівнянні з молодими людьми, але в період з 60 до 90 років ці показники поступово знижуються. Вміст комплементу в похилому віці виявився трохи підвищеним у порівнянні з молодим віком. Отже, немає підстави говорити про різке зниження природних імунологічних факторів захисту при нормальній фізіологічній старості.

На цій же секції була також заслухана доповідь радянських вчених П. Д. Марчука і С. А. Король (Київ) «Антигенні властивості мітохондрій серцевих і скелетних м'язів різного віку».

Ряд доповідей був присвячений результатам вивчення жирового та білкового обміну в організмі при старості. Було розглянуто можливий зв'язок порушень цих видів обміну із серцево-судинними захворюваннями в похилому та старечому віці (Роман — Австралія; Гото із співробітниками — Японія, Вітелі — Італія).

Значне місце серед доповідей, присвячених змінам обміну речовин в організмі при старінні, займали доповіді з питань змін ферментативної активності крові і тканин. Особливо багато уваги приділялось вивченню активності ферментів, що беруть участь у процесі аеробного та анаеробного розщеплення вуглеводів (Канунго — Японія, Тауні — Японія, Зорзолі — США, Сальман — США).

В доповідях на секції «Клінічна медицина» розглядалися різні захворювання з точки зору частоти їх виникнення та особливостей перебігу в старому віці. Велику увагу було приділено атеросклерозу, коронарній хворобі, гіпертонії та іншим порушенням у серцево-судинній системі, а також захворюванням нервової системи та різним психічним розладам.

На секції «Психологія та соціальні науки» велику увагу викликали дослідження зміни психіки в старечому віці, пристосування в старості до змін навколошнього середовища. Останній темі було присвячено також одне з пленарних засідань, де першою була заслухана доповідь радянських вчених Д. Ф. Чеботарьова і В. В. Фролькіса (Київ) «Пристосування та функціонування організму в старості». Автори зазначили, що з віком знижуються адаптаційні можливості організму, і це особливо виявляється при пред'явленні до організму підвищених вимог. Водночас мобілізуються інші, хоч і менш досконалі адаптаційні механізми, які дозволяють організму підтримувати життєдіяльність на необхідному рівні. Тому вплив на старіючий організм має полягати в підтриманні та вдосконаленні його адаптаційних можливостей.

Велику увагу було приділено проблемі, яка в капіталістичних країнах є нині однією з найбільш важливих у соціальній геронтології — це проблема відставки, виходу на пенсію. Ця ж тема розглядалась і на пленарному засіданні. В зробленій там доповіді Белбін і Белбін (Англія) вказують, що останнім часом, в зв'язку з дуже швидким ростом технічного переоснащення промисловості, робітники не тільки похилилися, але й середнього віку вже не можуть витримати конкуренцію з молодими робітниками, які вже навчилися з урахуванням найновіших досягнень техніки. Матиазен (США) також навів дані про те, що в деяких галузях промисловості США робітники після 45 років уже змушені поступатись своїм місцем перед молодими тому, що вони вже не здатні працювати в підвищенному темпі, і їм важко засвоїти нові технічні вдосконалення.

В зв'язку з цим висловлювалась думка про необхідність розвитку нової галузі геронтології — індустріальної геронтології, завдання якої полягає в тому, щоб розробити засоби і методи використання робітників у другу половину їх життя на інших полегшених професіях. Радянські вчені М. К. Вітте (Київ) та інші, навпаки вважають, що треба зберігати професіональність робітників похилого віку.

Під час роботи конгресу проводилася демонстрація наукових фільмів, була організована виставка медичного устаткування геріатричних препаратів та були проведені екскурсії в лікарні для стариків-хроніків та в будинки для старих.

Конгрес підсумував велику роботу, яка проводиться в усьому світі по проблемі геронтології та геріатрії, і намітив перспективи дальнішого розвитку.

Л. Барченко, І. Алексєєва